

Interpres

Parmakkapı. İmam Sokak Ziya bey Han Kat 4
Tel. : 44 72 34 Beyoğlu

No.

4

Meydan (İstanbul)

7 Mart 1964

MÜZİK

Viyana erkek çocuk korosu

Dünyanın en ünlü çocuk korosu bizde bu defa, sanat «efe» sine pek ulaşamayan, ama disiplini ile göz dolduran bir topluluk intibaı bıraktı.

İNSANIN ses dünyasında yaptığı araştırmalar arasında kendi nefes yollarıyla çıkardıkları da ayrı bir inceleme konusu olmuştur. Kadın ve erkek sesi diye bir ayırmadan sonra, bir de çocuk, özellikle erkek çocuk sesi dikkati çekmiştir. Bu sesin nitelik'eri değişiktir. Kız çocuğunun ki, olduğu gibi sesi olarak

geçişir. Erkek çocuğunki ise bülüğa erdikten sonra öncekinden tamamen ayrılır. Bülüğa yaklaşmakta, ama henüz ermemiş erkek çocuk sesi ne kadın ne de erkeğinkidir. Heyecanlı çalkantıları olmayan temiz, pürüzsüz ve düz değişik bir sestir. Buna beyaz ses de denir.

Bütün çocuk koroları arasında Viyana Erkek Çocuklar Korosu en ünlüsü olarak bilinir. Kuruluş çok eskidir. Fakat ünlü asıl Birinci Dünya Savaşından sonra yeniden canlandırılmaya başlar. Rahip Joseph Schmitt'in 1924'de topladığı istidatlı küçük çocuklar, onun büyük çabası ve titiz bir eğitim ile yetiştiler, haklı olarak bütün dünyada tanındılar. Avusturya'nın, müzikte üç büyük kuruluşuyla övündüğü söylenir. Viyana Devlet Operası, Viyana Filarmoni Orkestrası ve Viyana Erkek Çocuklar Korosu. Sanırız kimsenin buna bir diyeceği yoktur. Şöyle bir olaydan bile söz edilir: Ünlü viyolonselci Pablo de Casals'a Viyana'da bir konser teklif edilir. Karşılığı konusunda Casals, para istemem, sa-

dece bir defa Viyana Filarmoni Orkestrasına Beethoven'ın Pastoral Senfonisini çaldırılmamı bana sağlayın, der. Yorum sanatının en büyüklerinden biri, hattâ en büyüğünün bu isteği çok şey anlatır.

Viyana Erkek Çocuklar Korosunu, İstanbul'da bundan önce de bir kaç kere dinledik. Hatıralarda kalan gerçek bir sanat gösterinin bıraktığı hayranlık, Koronun yolunu o hâtıra ile bekledik. Konser salonu kapılarına kadar dolu idi. Birbirinden aydınlık yüzlü, zeki gözlü çocukları bir arada görmek bile insanı ümitlendiriyor. Disiplinleri görçük'leri ciddi eğitimin etkisi, İstidatları üzerine söylenecek bir şey yok. Ötesi de idareye bağlı kalıyor.

Topluluğu tümüyle her zamanki gibi beğenmek gerek. Disiplin beraberlik seslerde kalite yorum için en zengin imkânları hazırlamış durumda. Ama unutmamak gerek ki henüz küçük çocuklardan kişisel bir yorum anlayışı beklenemez. Onlar daha çok iyi bir yönetimle verimli olabilirler. Unu-

tunmaması gerekli başka bir nokta da: bu çocuklar uzun bir eğitim sonradâ gelişince yaşları ilerlemekte olduğundan seslerinin kalitesinden ancak yedi sekiz ay gibi kısa bir süre faydalanılabilir. Az sonra bülüğ ile beraber bu imkân kaybolur. Boşalan yerlere yenilerini gene de kısa olacak bir süre için getirmede aralıksız hazırlıklı olmak zorunluğu var. Bu da icrada yönetimi önemli kılan bir faktördür.

Gerçeği söylemek gerekliyse bu defa, sanat efesine pek ulaşamayan disiplinli bir topluluğun ilgi çekici bir gösterisiyle karşılaştık. Mozart'ın bir perdelik operasını küçük erkek çocukların kadın kıyafetinde beceriksizce oynamaları görünüş olarak belki sempatik bulunabilir. Ama önce müzik arayan dinleyici ne düşünür acaba? Te-dirgin olacağı bile akla gelebilir.

Dünyanın en mükemmel erkek çocuk korosu, muhakkak. Ama iyi yöneticiler elinde değeri belli olur ancak

Dr. Reyhan H. ERBEN